

Phân tích tác phẩm **Số phận con người** - Mẫu 2

Sô-lô-khốp nhà văn Nga lỗi lạc, ông được nhận giải thưởng Nô-ben văn học năm 1965. Ông để lại số lượng tác phẩm đồ sộ, những bộ tiểu thuyết lớn và những truyện ngắn hay với cái nhìn chân thực về cuộc sống và chiến tranh. **Số phận con người** được sáng tác dưới sự chỉ đạo của Đảng cộng sản Liên Xô, khôi phục tinh thần dân chủ, chống sùng bái cá nhân và trong xu thế quan tâm đến số phận con người sau chiến tranh. Tác phẩm của Sô – lô – khốp mang tinh thần thời đại rất rõ nét.

Xô-cô-lốp bị thương, anh bị bắt làm tù binh trong trại tập trung của phát xít Đức với những cực hình vô nhân đạo. Không chỉ vậy anh còn mất đi tất cả người thân, gia đình vì bom đạn phát xít: vợ và hai con gái. Đây có lẽ là nỗi đau đớn lớn nhất cuộc đời anh, những vết thương về thể xác có thể lành theo năm tháng, còn những mất mát, đau thương về tinh thần thì năm tháng cũng không thể chữa lành. Và niềm an ủi duy nhất, cuối cùng cho tâm hồn đầy đau thương ấy là đứa con trai xuất sắc, là đại úy pháo binh, là học sinh học giỏi toán lại bị tên thiện xạ Đức bắn trúng ngay trong khoảnh khắc chiến thắng. Anh phải chôn niềm hy vọng cuối cùng của cuộc đời mình. Bước ra khỏi cuộc chiến, anh không còn lấy một người thân ở bên cạnh, nỗi cô đơn, trống trải, hụt hẫng bủa vây lấy người đàn ông này.

Bởi vì quá đau thương, anh không dám trở về quê hương. Mảnh đất quê hương gắn với biết bao kỉ niệm đẹp đẽ của anh và gia đình, nếu anh trở về đó, từng mảnh kí ức ủa về, có lẽ anh sẽ không thể sống nổi. Chính vì vậy Xô-cô-lốp lựa chọn cách đến ở nhờ nhà bạn, để vơi bớt nỗi đau đớn và u buồn. Tại đây anh làm nghề lái xe để mưu sinh và trong những ngày đó anh bắt đầu nghiện rượu, anh tìm đến rượu để quên đi quá khứ, chạy trốn những kí ức đeo bám anh. Nhưng anh càng chạy trốn, càng tìm đến rượu thì quá khứ càng ám ảnh anh bấy nhiêu. Sau đó Xô-cô-lốp bị mất bằng lái, anh thất nghiệp nên đã di chuyển đến một vùng đất khác để sinh sống. Những vết tích mà chiến tranh để lại đã hằn in trên đôi mắt màu tro đượm buồn của anh.

Bé Va-ni-a cũng là một số phận bất hạnh khác, bố mẹ em chết vì bom đạn phát-xít. Va-ni-a trở thành một đứa trẻ mồ côi, không nơi nương tựa, em sống lang thang trên đường phố, cuộc sống hết sức cơ cực “bạ đâu ngủ đấy, ai cho gì thì ăn nấy”. Cả Va-ni-a và Xô-cô-lốp đều là những nạn nhân của chiến tranh phát-xít, họ bị mất gia đình, người thân, sống cuộc đời cô đơn, bơ vơ, nếu thiếu bản lĩnh, nghị lực họ sẽ bị cuộc đời vùi dập.

Số phận đau thương, bất hạnh đã khiến cho hai con người người ấy gặp nhau, bằng tình yêu thương Xô-cô-lốp đã quyết định nhận bé Va-ni-a làm con. Xô-cô-lốp mang hạnh phúc vô bờ bến cho bé Va-ni-a. Em “nhảy chồm lên cổ, hôn vào má vào môi vào trán, như con chim chích ó ríu rít líu lo vang dội cả buồng lái...”. Quyết định ấy không chỉ mang lại niềm vui cho bé Va-ni-a mà còn đem lại sự bình yên, hạnh phúc cho Xô-cô-lốp, sau biết bao nhiêu năm lấy rượu để quên đi, để chìm vào giấc ngủ, thì đây là lần đầu tiên sau nhiều năm anh được ngủ một cách ngon lành... Bằng tình yêu thương, hai con người bị khuyết thiếu tình yêu thương ấy đã bù đắp, mang lại niềm vui, hạnh phúc cho nhau. Anh luôn quan tâm, dành tình yêu thương và sự quan tâm chăm sóc cho Va-ni-a: lấy xà phòng rửa tay trước khi đặt ngồi vào bàn ăn, đưa tới hiệu cắt tóc tắm rửa, chạy ra cửa hàng tạp hóa mua một chiếc quần dạ vào lúc trời đang rất nóng... Bởi khi mang hạnh phúc đến cho Va-ni-a cũng chính là mang lại hạnh phúc cho chính anh.

Không chỉ tình yêu thương, mà cả nghị lực kiên cường đã giúp Xô-cô-lốp vượt lên số phận đầy đau thương của mình. Gia đình anh đều bị bom đạn phát-xít cướp mất tính mạng, chỉ còn một mình anh cô độc trong cuộc đời, trái tim đã dần trở nên yếu đuối, chán nản, có những lúc tưởng như bỏ cuộc. Sức khỏe của anh ngày một đi xuống, con tim bỗng nhiên nhói lên, thất lại giữa ban ngày, khiến anh tối sầm mặt lại. Anh lo lắng rồi một ngày không xa cái chết sẽ đến và anh còn lo hơn cho bé Va-ni-a, anh chết, bé sẽ rơi vào cảnh cô đơn, lang thang, điều này còn làm anh lo lắng gấp bội. Không chỉ vậy, những ám ảnh quá khứ vẫn đeo bám anh, dù đã cố gắng nhưng nó vẫn lần khuất hiện về. Hầu như đêm nào anh cũng gặp lại những giấc chiêm bao về vợ con. Tuy

nhiên luôn phải giấu diếm, che đậy nỗi đau, không muốn để Va-ni-a nhìn thấy mình khóc, để giữ niềm vui trọn vẹn cho Va- ni- a. Ý chí nghị lực của anh còn thể hiện trong lần anh mất bằng lái, thay vì chán nản, bi quan, than vãn, đổ lỗi cho số phận, anh lại mang đứa con trai của anh đến những vùng đất mới để giải quyết việc trước mắt là mưu sinh bằng nghề nghiệp khác, và cũng là để quên đi nỗi đau quá khứ. Ý chí nghị lực đã giúp anh vượt qua nỗi đau, những trớ trêu của số phận để tiếp tục sống, nuôi dưỡng bé Va-ni-a trưởng thành. Ý chí nghị lực của anh cũng chính là bản tính tiêu biểu của con người Nga.

Tác phẩm dùng lối kể truyện, truyện lồng trong truyện vô cùng đặc sắc. Giúp cho câu chuyện vừa chân thật, vừa dạt dào tình cảm. Đặc biệt với mỗi lối kể sẽ đem đến những hiểu quả khác nhau. Khi Xô-cô-lốp kể chuyện giọng điệu, ngôn ngữ sẽ nương theo đặc điểm của người lính, người lái xe, giúp cho nhân vật hiện lên sinh động, tự nhiên hơn. Khi chọn ngôi kể là tác giả câu chuyện sẽ được thuật lại khách quan, chân thực hơn.

Dù chỉ là trích đoạn nằm ở cuối tác phẩm nhưng đã gửi gắm những thông điệp sâu sắc của tác giả. Sô-lô-cốp kêu gọi, nhắc nhở sự quan tâm cả toàn xã hội đối với những cá nhân, những số phận con người như Xô-cô-lốp đã hi sinh tất cả để giữ gìn độc lập cho dân tộc. Đồng thời lên án bảo tố chiến tranh phi nghĩa với sức mạnh phũ phàng của nó và nó vẫn có ý nghĩa thời sự tới tận ngày nay.